

Republika Hrvatska
Trgovački sud u Osijeku
Stalna služba u Slavonskom Brodu
Trg pobjede 13
35000 Slavonski Brod

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU, STALNA SLUŽBA U SLAVONSKOM BRODU, po sutkinji Vesni Vukelić, u pravnoj stvari tužitelja STJEPANA RAKITIĆA iz Sikirevaca, LJ. Gaja 62, OIB 80824234320, zast. po pun. Jasni Buruš, odv. u Slavonskom Brodu, protiv tuženika BROD NA SAVI-Kreditna unija u stečaju Slavonski Brod, I. pl. Zajca 21, OIB 43254613447, zast. po pun. Tihomiru Kovačiću, odv. u Slavonskom Brodu, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, nakon glavne javne rasprave zaključene dana 06. prosinca 2021. u nazočnosti punomoćnika parničnih stranaka, na ročištu za objavu presude 14. siječnja 2022.

r i j e š i o j e

Odbacuje se kao nedopuštena tužba sa zahtjevom za proglašenje nedopuštenom ovrhe određene rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl.br. Ovrv-949/00 od 02.06.2000.

i

p r e s u d i o j e

I – Proglašava se nedopuštenom ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Slavonskom Brodu broj Ovrv-3616/11 od 16.11.2011. koja se provodi na novčanim tražbinama po računu ovršenika i to u dijelu koji se odnosi na iznos glavnog duga od 118.310,91 kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tekućim od 21.04.2000. do isplate.

II – Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja u preostalom dijelu zahtjeva za proglašenje ovrhe nedopuštenom.

III – Nalaže se tuženiku BROD NA SAVI-Kreditna unija u stečaju Slavonski Brod, I. pl. Zajca 21, OIB 43254613447, naknaditi tužitelju STJEPANU RAKITIĆ iz Sikirevaca, LJ. Gaja 62, OIB 80824234320, troškove parničnog postupka u iznosu od **5.766,50 kn** u roku od 15 dana.

IV – Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu daljnjeg troška u iznosu 17.912,50 kn.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi i tijekom postupka u bitnome navodi da je rješenjem Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl.br.Ovr-3616/11-26 od 8. lipnja 2017. kao ovršenik upućen u roku od 15 dana od pravomoćnosti tog rješenja pokrenuti parnicu radi utvrđenja predmetne ovrhe nedopuštenom. Smatra da je ovrha nedopuštena, u prvom redu iz razloga što je u međuvremenu došlo do promjene u osobi ovrhovoditelja, zbog čega nije mogao isticati prigovor aktivne legitimacije jer je ovrhovoditelj ŠKZ Brod na Savi prestao postojati kao pravna osoba još tijekom 2007. kada je odlukom društva registriran kao Brod na Savi-Kreditna unija te smatra kako je ovršni sud primjenom čl. 212 st 1 toč. 4 ZPP-a po službenoj dužnosti trebao utvrditi prekid postupka, a s obzirom da se radilo o subjektivnoj preinaci na strani ovrhovoditelja, tužitelj se kao ovršenik preinaci usprotivio te su stoga bili ispunjeni zakonom propisani uvjeti za obustavu ovrhe. Ovrhu također smatra nedopuštenom iz razloga što je tražbina tužitelja prestala s obzirom da je sve obveze temeljem Ugovora o kreditu br.10/873 ispunio, o čemu je dostavio materijalne dokaze u vidu uplatnica i Aneksa ugovoru o kreditu, zbog čega je predlagao provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, o čemu ovršni sud nije odlučio. Nadalje navodi kako smatra da nije moguće da tražbina ovrhovoditelja (ovdje tuženika) po predmetnom ugovoru o kreditu u iznosu 24.500,00 kn nije u cijelosti namirena, pa i pored izvršene pljenidbe novčanih sredstava tužitelja i prodaje njegovih pokretnina, koje radnje su obavljene u ovršnom postupku posl.br. Ovr-949/00, u kom su zaplijenjena i unovčena dva motorna vozila vlasništva tužitelja.

2. U odgovoru na tužbu tuženik se u cijelosti protivi tužbi i tužbenom zahtjevu uz obrazloženje da prema sadržaju rješenja kojim je tužitelj upućen na parnicu proizlazi da predmetna tužba nije podnesena iz razloga predviđenih odredbom čl. 46 st 1 toč. 7 Ovršnog zakona, kako je tužitelj bio upućen na parnicu, već iz sasvim drugih razloga pa smatra da je tužba nedopuštena i predlaže sudu tužbu odbaciti. Podredno, ističe i da su navodi tužitelja o prestanku postojanja tuženika neosnovani jer iz povijesnog izvataka iz sudskog registra jasno proizlazi da se radi o jednoj te istoj pravnoj osobi koja je shodno izmjenama zakonskih propisa koji su regulirani njezino poslovanje, mijenjala svoju tvrtku, naziv i pravni oblik, a u odnosu na tužiteljevu tvrdnju da je tražbina prestala, tu tvrdnju spori navodeći da tužitelj ničim ne dokazuje prestanak ovrhovoditeljeve tražbine u ovršnom postupku, a da je dug protiv kojeg tuženik kao ovrhovoditelj vodi ovršni postupak, pravomoćno utvrđen pa se radi o presuđenoj stvari te smatra da tužbeni zahtjev treba odbiti u cijelosti.

3. U tijeku dokaznog postupka Sud je izveo sljedeće dokaze: izvršio je uvid u spis Općinskog suda u Slav.Brodu posl.br. Ovr-3616/11, izvadak iz sudskog registra za tuženika, preslike uplatnica br.8858 od 26.10.1998., br.8871 od 14.11.1997., br. 8447 od 25.10.1997., dopisa tužitelja od 21.10.1998., Aneksa-12 Ugovora o kreditu br. 10/873 od 25.10.1997., zatim preslike uplatnica br.772 od 30.08.1997., br. 7771 od 30.08.1997., presliku Aneksa-11 Ugovora o kreditu br. 10/873 od 30.08.1997., presliku uplatnice br. 7455 od 30.07.1997., Aneks-10 Ugovora o kreditu br. 10/873 od 30.07.1997., te preslike uplatnica br. 6622 od 27.06.1997., br. 6116 od 27.06.1997., presliku Aneksa-9 Ugovora o kreditu br. 10/873 od 27.06.1997., presliku uplatnice br. 5116 od 28.05.1997., presliku Aneksa-8 Ugovora o kreditu br. 10/873 od 28.05.1997., presliku uplatnice br. 4756 od 30.04.1997., Aneks-7 Ugovora o kreditu

br. 10/873 od 30.04.1997., te preslike Anekse-6, 5, 4, 3 i 2 Ugovora o kreditu br. 10/873.

4. Nadalje, izvršen je uvid u izvorni primjerak Ugovora o kreditu br.10/873 od 16.08.1996., izvorni primjerak Aneksa 1, Aneksa 2 i Aneksa 3, Aneksa 4, Aneksa 5, Aneksa 6 i Aneksa 7 Ugovora o kreditu br. 10/873 te preslike uplatnica priložene uz navedene Anekse: br. 5176 od 21.10.1996., 6602 od 23.11.1996., 8547 od 30.12.1996., 8548 od 30.12.1996., 5277 od 10.03.1997., i 5278 od 10.03.1997 te uvid u izvorni dokument stanje i promet po ugovoru od 28.07.2015. (list spisa 97-111) i dopis uz dostavljene podatke Hrvatske narodne banke od 27.07.2021., a na prijedlog tužitelja provedeno je financijsko-knjigovodstveno vještačenje koje je povjereno stalnoj sudskoj vještakinji Sandi Marinac iz Požege. U svrhu dokazivanja saslušani su tužitelj Stjepan Rakitić i svjedok Mića Tomičić.

5. Iz ovršnog spisa Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl.br. Ovr-3616/11 te rješenje iz tog spisa posl.br. Ovr-3611//11-26 od 8.06.2017. proizlaze sljedeće činjenice:

- da je tužitelj u svojstvu ovrhovoditelja temeljem ovršnog prijedloga kojeg je podnio 27.04.2000. temeljem mjenice s dospijecom na dan 20.04.2000., ishodio rješenje o ovrsi posl.br. Ovr-949/00 od 02.05.2000. radi naplate novčane tražbine u iznosu 134.935,24 kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama i troškovima,

- da je ovrha provedena zaplijenom, procjenom i prodajom ovršenikovih pokretnina,

- da se u tom postupku ovrhovoditelj nije namirio jer su od unovčenih pokretnina namireni samo troškovi čuvanja u iznosu 13.500,00 kn pa je temeljem njegovog prijedloga za promjenu predmeta i sredstava ovrhe, sud donio pobijano rješenje o ovrsi kojim je ovrha nastavljena na novčanim tražbinama po računu koji pripadaju ovršeniku kod banke,

- da je ovršenik protiv tog rješenja izjavio žalbu iz razloga navedenih u čl. 46 st 1 toč. 5, 7 i 9 Ovršnog zakona (NN br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 ..., dalje OZ),

- da je o žalbi odlučeno rješenjem Županijskog suda u Slav.Brodu posl.br. GŽOvr-535/16-2 od 20.03.2017. kojim je žalba ovršenika odbijena u odnosu na žalbene razloge iz čl. 46 st 1 toč. 5 i st 5 OZ-a, a u odnosu na žalbene razloge iz čl. 46 st 1 toč. 7 i 9 istog Zakona, predmet se vraća prvostupanjskom sudu radi postupanja u skladu s odredbom čl. 48 OZ-a

- da je u ponovljenom postupku Općinski sud u Slavonskom Brodu, postupajući po uputama suda drugog stupnja, donio rješenje posl.br. Ovr-3611/11-26 od 08.06.2017. kojim je tužitelja kao ovršenika uputio u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti rješenja pokrenuti parnicu radi proglašenja nedopuštenom ovrhe određene rješenjem posl. br. Ovr-3611/11 od 16.11.2011.

6. S obzirom da tužitelj tuženim zahtjevom traži i proglašenje ovrhe nedopuštenom temeljem rješenja istog suda posl.br. Ovr-949/00 od 02.06.2000., vezano za koje nije upućen na parnicu, u tom dijelu sud nalazi tužbu nedopuštenom jer ne postoje osnovne procesne pretpostavke iz odredbi čl. 48 OZ-a pa je odlučeno kao u izreci rješenja, s tim što valja primijetiti da je tužitelj ovdje pogrešno naveo datum izdavanja rješenja jer iz ovršnog spisa proizlazi da se radi o rješenju koje je doneseno 02.05.2000., a ne 02.06.2000. kako se navodi u tužbenom zahtjevu.

7. Iz sadržaja izreke rješenja posl.br. Ovrv-3611/11 od 16.11.2011. vidljivo je da sama izreka nije određena, odnosno ne postoji jasna uputa suda iz kojih razloga se ovršenik upućuje na parnicu, a što nije određeno navedeno niti u obrazloženju rješenja jer ovršni sud u izreci ovršenika upućuje na parnicu iz razloga navedenih u žalbi, dok u obrazloženju poziva se na razloge iz odredbe čl. 46 st. 1 toč. 9 OZ-a te čl. 46 st. 1 toč. 7 OZ-a pogrešno upućujući da se radi o razlozima nastupanja zastare tražbine, istovremeno navodeći da je ovršenik protiv rješenja o ovrsi uložio žalbu i zbog razloga iz čl. 46 st 1 toč. OZ-a, da je žalba ovršenika odbijena kao neosnovana, a rješenje potvrđeno u odnosu na žalbene razloge iz čl. 46 st 1 toč. 5 i st 5 OZ-a. Međutim, iako u rješenju nije jasno navedeno iz kojih razloga se ovršenik upućuje na parnicu, prema sadržaju rješenja Županijskog suda i sadržaju žalbe ovršenika, može se zaključiti da je ovršenik na parnicu upućen radi proglašenja ovrhe nedopuštenom iz razloga navedenih u odredbi čl. 46 st 1 toč. 7 i 9 OZ-a.

8. Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi da se radi o razlozima kada ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti ovrhu na temelju ovršne isprave, odnosno ako nije ovlašten na temelju nje tražiti ovrhu protiv ovršenika (točl. 7) i iako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kada je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg protječe odluka, odnosno nakon zaključenja sudske nagodbe ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave (toč. 9).

9. Tužitelj upravo i podnosi tužbu iz razloga što ovrhovoditelj nije bio ovlašten tražiti ovrhu na temelju ovršne isprave jer nije bio aktivno legitimiran s obzirom na navedene statusne promjene, a u odnosu na razloge iz toč. 9, obrazlaže da je tražbina prestala jer je tužitelj uplatama o kojima dostavlja dokaze, u cijelosti podmirio tuženikovu tražbinu iz Ugovora o kreditu br. 10/873 od 28.05.1997., a tijekom postupka nakon provedenog financijskog vještačenja naknadno ističe i prigovor zelenaške kamate.

10. U odnosu na razloge nedopuštenosti predmetne ovrhe na koje upućuje tužitelj, a riječ je o razlogu propisanom odredbom čl. 46 st 1 toč. 7 OZ-a, u prvom redu valja istaći da je tužbeni zahtjev neosnovan jer iz povijesnih podataka sudskog registra, za subjekt upisa tuženika Brod na Savi-Kreditna unija u stečaju, OIB 43254613447, Slavonski Brod, I. pl. Zajca 21 jasno proizlazi da postoji kontinuitet pravne osobnosti tužitelja (koji je u rješenju o ovrsi označen kao Štedno kreditna zadruga Brod na Savi, Zajčeva 21, Slavonski Brod) jer se radi o istoj pravnoj osobi koja je uskladila svoje poslovanje i pravni oblik prema odredbama Zakona o kreditnim unijama (NN br. 141/06) te je uslijed usklađenja mijenjala samo naziv i pravni oblik.

11. U odnosu na tvrdnju tužitelja da je ovršna tražbina prestala jer je tužitelj u cijelosti izmirio dug koji se prisilno naplaćuje u predmetnom ovršnom postupku, sud je izveo dokaz financijsko-knjigovodstvenim vještačenjem, s tim da je prije toga izvršio uvid u priložene preslike isprava koje je priložio tužitelj, a potom je na okolnosti zaključenja aneksa osnovnom ugovoru te obavljenim isplatama saslušao tužitelja osobno i svjedoka Miću Tomičića.

12. Iz nalaza i mišljenja vještakinje Sande Marinac od 24. lipnja 2020. proizlazi da su tužitelj i tuženik na njezin zahtjev dostavili identičnu dokumentaciju koja se razlikuje po broju sklopljenih aneksa i broju uplatnica pa ukoliko sud na temelju

dokumentacije koju je dostavio tužitelj i koja prileži sudskom spisu utvrdi vjerodostojnost tužiteljevih isprava koje se odnose na anekse osnovnom ugovoru br. 6 i 7 te anekse 6-12 i uplatnice, tada proizlazi da je tužitelj više platio glavnice za 876,00 kn, kamata za 25.526,74 kn i troškova čuvanja imovine u iznosu 13.500,00 kn, dok temeljem dokumentacije koju je dostavio tuženik i podataka koji proizlaze iz dopisa Fine i spisa Općinskog suda Slavonski Brod posl.br. Ovr-949/2000 proizlazi da je tužitelj u razdoblju od 16.08.1996. do 21.07.1997. platio 34.152,90 kn kamata i 202,00 kn tečajnih razlika, zatim troškove čuvanja pokretnina u iznosu 13.500,00 kn i kamata od 262,50 kn te je u razdoblju od 20.02.2020. do 10.04.2020. prema podacima Fine platio ukupno 25.264,24 kn, tako da na dan 17.04.2020. po ovršnim predmetima dug tužitelja prema tuženiku iznosi 21.240,00 kn s osnova glavnice, a s osnova kamata 413.387,11 kn.

13. U dokumentaciji koju su stranke dostavile radi izrade nalaza i mišljenja, vještakinja je također uočila da je tuženik za svaki radni dan kronološki dodjeljivao broj blagajne uzlaznim redoslijedom od broja 1 pa nadalje i da su na isti način izdane i blagajničke uplatnice, dok iz preslika uplatnica koje je dostavio tužitelj proizlazi da za isti datum imaju različiti broj blagajne koji prema datumu dokumenta ima nelogičan kronološki slijed, a brojevi uplatnica izdani na dan 26.03.1997. manji su nego na dan 10.03.1997. te se ponavljaju i brojevi blagajne 286 i 229, a kod 3 uplatnice valuta novčane vrijednosti iskazana je na 3, umjesto 2 decimale.

14. Međutim, niti nakon saslušanja tužitelja Stjepana Rakitića i svjedoka Miće Tomičića, bivšeg zakonskog zastupnika tuženika, nisu mogle biti otklonjene navedene razlike u dostavljenoj dokumentaciji niti se mogla utvrditi vjerodostojnost isprava koje je priložio tužitelj u preslikama jer u svom iskazu kategorički tvrdi da su preslike aneksa i uplatnica vjerodostojne jer ih je dobio na blagajni kod tuženika prilikom svake gotovinske isplate, a nije mu poznato na koji način je tuženik vodio svoje blagajničko poslovanje, dok svjedok Mića Tomičić ukazuje na sumnju u nevjerodostojnost isprava koje je priložio tužitelj jer isprave nemaju logičan redoslijed broja uplatnica i broja blagajne i koji je u svom iskazu obrazložio cjelokupno blagajničko poslovanje tuženika, kao i način na koji su se izdavale isprave o obavljenim uplatama. Iz tih razloga sud je utvrdio da tužitelj priloženim ispravama nije s uspjehom dokazao prestanak tražbine koja proizlazi iz predmetnog Ugovora o kreditu br. 10/873 od 16.08.1996.

15. Dokazni prijedlog tužitelja u pogledu određivanja grafološkog vještačenja potpisa stranaka na spornim aneksima i uplatnicama u svrhu utvrđivanja njihove vjerodostojnosti, sud nije prihvatio jer tužitelj, iako pozvan određeno se očitovati o tom prijedlogu, nije naveo ime osobe koja je za tuženika potpisivala sporne isprave pa je ostalo upitno čiji se potpis trebao podvrći grafološkom vještačenju. Tužitelj je na ročištu glavne rasprave od 20. listopada 2020. izmijenio prijedlog nakon što je utvrđeno da ne postoje izvorni primjerci aneksa i uplatnica pa je prijedlog ograničio na vještačenje potpisa ugovornih strana na izvornom primjerku ugovora o kreditu i aneksima koje je priložio tuženik. U odnosu na grafološko vještačenje potpisa na ugovoru o kreditu, prijedlog je bio suvišan s obzirom da među strankama nije niti bilo sporno da su zaključile predmetni ugovor o kreditu iz kojeg proizlazi ovršna tražbina, a u odnosu na ostale anekse koje je tuženik priložio u izvorniku, prijedlog je također ostao nepotpun s obzirom da nije navedena osoba čiji se potpis trebao vještačiti.

16. Nakon dostave nalaza i mišljenja vještakinje koja je uz nalaz priložila i izvorni primjerak predmetnog Ugovora o kreditu koji je na njezin zahtjev dostavio tuženik, tužitelj je istakao prigovor zelenaške kamate uz obrazloženje da iz predmetnog Ugovora o kreditu br. 10/873 jasno proizlazi da je tuženik obračunavao zateznu kamatu po stopi 100% višoj od redovne, što tu ugovornu odredbu čini ništetnom prema odredbi čl. 141 st. 1 i čl. 399 st. 2 Zakona o obveznim odnosima. Prigovor smatra dopuštenim s obzirom da ga nije mogao istaknuti ranije jer predmetni Ugovor o kreditu odavno više nema u posjedu zbog dužeg protoka vremena (više od 24 godine) i višestrukih promjena punomoćnika koji su u međuvremenu umrli, a koji Ugovor je više puta tražio od tuženika kao i izvorne primjerke sklopljenih aneksa, koje nije dobio.

17. Tuženik se usprotivio prigovoru ništetnosti jer smatra da se u ovoj fazi postupka o istom ne može odlučivati pa je bilo sporno može li se u ovom parničnom postupku uopće raspravljati o prigovoru zelenaške kamate istaknutom tijekom parničnog postupka odnosno bi li time bio prekoračen tužbeni zahtjev s obzirom da taj prigovor tuženik nije istaknuo u žalbi izjavljenoj protiv predmetnog rješenja o ovrši.

18. Po ocjeni ovog suda, takav prigovor u ovoj parnici je dopušten. Naime, iako sud odlučuje u granicama zahtjeva koji je istaknut u postupku i koji se temelji na činjenicama i žalbenim razlozima iz rješenja o uputi na parnicu, to ne znači da sud nije ovlašten po službenoj dužnosti u smislu odredbe čl. 109 Zakona o obveznim odnosima (NN br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, dalje ZOO) provjeriti je li pravno valjana odnosno ništetna pojedina odredba ugovora iz kojeg proizlazi ovršna tražbina, ali razmatrajući ga samo kao prethodno pravno pitanje, o čijem rješenju ovisi odluka suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Osim toga, pravo isticanja ništetnosti ne gasi se tako da se stranka može na ništetnost pozvati i prigovorom u ovoj parnici kojom zahtjeva utvrđenje nedopuštenom predmetne ovrhe.

19. Odredbom čl. 399 st 1 i 2 ZOO-a propisano je ograničenje ugovaranja visine stope ugovorene kamate, tako da kamatna stopa između pojedinaca ne može biti veća od kamatne stope koja se u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju, a za ostale osobe najviša se stopa utvrđuje posebnim zakonom.

20. Nesporno je da u vrijeme ugovaranja kamate između parničnih stranaka, nije bila posebnim zakonom propisana najviša ugovorna kamatna stopa. U takvoj situaciji potrebno je ispitati i ocijeniti ima li stopa ugovorenih kamata elemente zelenaškog ugovora polazeći od odredbi čl. 141 i čl. 399 st 2 ZOO-a, odnosno koju su u vrijeme zaključenja ugovora 16.08.1996. kamatnu stopu ugovarale poslovne banke kod davanja novčanih kredita.

21. Kako se ovdje radi o ugovoru o kratkoročnom kreditu između tužitelja odnosno bankarske organizacije i korisnika kredita fizičke osobe, to prema odredbi čl. 399 st 3 ZOO-a obzirom da se radi o ugovoru o kratkoročnom kreditu između drugih osoba, važi kamatna stopa koju banka ili druga bankarska organizacija ugovaraju za takvu ili sličnu vrstu posla i dospijeva nakon isteka godine dana, ako za određeni slučaj nije predviđeno što drugo.

22. Uvidom u predmetni Ugovor o kreditu br. 10/873 od 16.08.1996. utvrđeno je da je ugovor zaključen između tuženika kao davatelja kredita i tužitelja kao

korisnika kredita za iznos kredita od 21.240,00 kn koji je tužitelju isplaćen u gotovini s rokom otplate 15.09.1996. Prema stavku 4 Ugovora, ugovorena je kamatna stopa od 8% mjesečno unaprijed, što znači da ugovorena godišnja kamatna stopa iznosi 96%, a kako je stavkom 8 zatezna kamata ugovorena u visini 100% više od redovne kamate, proizlazi da je zatezna kamata ugovorena u visini 192%.

23. Analizirajući odredbe čl. 4 i 8 predmetnog Ugovora o kreditu kojima je ugovorena redovna i zatezna kamata, sud je polazeći od pravne prirode kamata kao naknade za korištenje tuđeg novca te načela obveznog prava ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu (čl. 11 ZOO-a), savjesnosti i poštenja (čl. 12 ZOO-a), jednake vrijednosti davanja (čl. 15 ZOO-a), zaključio da se stopa ugovorene kamate s obzirom na objektivne okolnosti koje utječu na njezinu visinu, može smatrati zelenaškom. Iz tih razloga određeno je dopunsko vještačenje sa zadatkom vještakinji utvrditi visinu prosječne kamatne stope koju su banke odobravale na kratkoročne kredite građana tijekom 1996. u mjestu ispunjenja te se, uvažavajući utvrđenu prosječnu kamatnu stopu, očitovati je li tužitelj i u kom iznosu ispunio svoje obveze po predmetnom Ugovoru o kreditu.

24. Iz dopunjenog nalaza i mišljenja od 26.02.2021. proizlazi da je financijska vještakinja pribavila podatke o visini kamatnih stopa koje su banke i to: Croatia banka d.d., Erste banka d.d. i Zagrebačka banka d.d. davale građanima na kredite koji su bili u primjeni u kolovozu 1996. te je uzela u obzir i javno objavljene podatke iz biltena HNB br. 8 od listopada 1996. kojim se objavljuju podaci o poslovanju banaka u kolovozu 1996. i temeljem navedenih podataka utvrdila je prosječnu kamatnu stopu od 19% u mjestu ispunjenja, a za vremensko razdoblje u kojem je zaključen predmetni Ugovor.

25. Tuženik se usprotivio utvrđenoj prosječnoj kamatnoj stopi te je predložio da se podaci o kretanju ugovornih kamatnih stopa zatraže od HNB-a i to na kredite s rokom otplate od 1 do 3 mjeseca koje su se primjenjivale u istom razdoblju te da vještakinja temeljem tih podataka napravi novi obračun.

26. Sud je udovoljio prijedlogu tuženika te je službenim putem od Hrvatske narodne banke zatražio navedene podatke.

27. Hrvatska narodna banka svojim dopisom od 27.07.2021. dostavila je sudu tablicu s podacima o mjesečnim vaganim prosječnim kamatnim stopama na kratkoročne kunske kredite stanovništvu bez valutne klauzule s rokom dospjeća do jedne godine s tim da podaci obuhvaćaju sve banke i prikupljeni su na temelju redovitih izvješća banaka, a iz priložene tablice proizlazi da je u kolovozu 1996. ukupna prosječna stopa iznosila 22,29%.

28. Visina zatezne kamate u obračunskom razdoblju, a prema važećoj Uredbi o visini stope zatezne kamate i prema odredbama Zakona o obveznim odnosima kretala se od 18% do 6,11%.

29. Imajući u vidu konkretno ugovorenu kamatnu stopu od 8% mjesečno što znači 96% godišnje i zakonsku zateznu kamatu 100% višu od redovne, odnosno 192%, što je znatno više od prosječne kamatne stope koju su banke ugovarale za druge takve i slične vrste poslova u navedeno vrijeme, a koje su prema podacima

HNB-a u navedeno vrijeme iznosile 22,29%, to sud ocjenjuje da je ugovorena kamatna stopa, kao i zatezna kamata čija stopa se u obračunskom razdoblju kretala od 18 do 6,11 %, nemoralna jer predstavlja ugovaranje nesrazmjerne koristi za tužitelja i da ugovorene kamate ne predstavljaju pravni posao u kojem je ostvareno načelo jednake vrijednosti davanja pa su iz navedenih razloga odredbe u stavku 4 i 8 predmetnog Ugovora o kreditu u pogledu visine kamatnih stopa, ništave, u smislu odredbe čl. 141 ZOO-a.

30. Slijedom navedenog, proizlazi da se tužitelju nije niti mogla pružiti sudska zaštita za kamate preko ugovorene kamatne stope od 22,29% i preko stope zakonskih zatezних kamata utvrđenih važećom Uredbom i odredbama ZOO-a.

31. Iz dopunjenog nalaza i mišljenja financijske vještakinje od 10.09.2021. proizlazi da ukupno zaduženje tužitelja po Ugovoru o kreditu 10/873 uvažavajući utvrđenu prosječnu kamatnu stopu i zakonske zatezne kamate prema važećoj Uredbi i odredbama ZOO-a, iznosi 37.479,23 kn s osnova glavnice te redovne i zakonske zatezne kamate, dok iz njezinog nalaza i mišljenja od 24.06.2020. proizlazi da je na temelju dokumentacije tuženika, i to prema ispravi "stanje i promet po ugovoru", tužitelj u razdoblju od 16.08.1996. do 21.07.1997. platio ukupno 34.354,90 kn, a kako je u ovom obračunu tuženik uzeo u obzir i iznos od 13.762,50 kn koji je ostvaren unovčenjem motornih vozila u ovršnom postupku temeljem rješenja o ovrši posl.br. Ovr-949/00 od 06.06.2000., od kojeg iznosa je tijekom ovršnog postupka namiren trošak čuvanja pokretnina u iznosu 13.500,00 kn, proizlazi da je tužitelj tuženiku na ime predmetnog duga po kreditu do dana 21.07.1997. uplatio ukupno 20.854,90 kn.

32. Nalaz i mišljenje financijske vještakinje Sande Marinac sud prihvaća u cijelosti jer je izrađen u skladu s pravilima struke, a parnične stranke nisu imale primjedbi na matematički izračun, dok tuženikov prigovor da je vještakinja trebala, a nije uzela u obzir troškove koje je tuženik imao radi vođenja ovršnog postupka u ovršnim predmetima posl. br. Ovr- 949/00 i Ovr-3616/11, nije osnovan s obzirom da to nije niti bio zadatak vještačenja, a niti troškovi ovrhe mogu ući u navedeni obračun s obzirom da će o troškovima ovrhe u konačnici odlučiti ovršni sud u skladu s odredbama Ovršnog zakona.

33. Kako iz pobijanog rješenja o ovrši posl. br. Ovr-3616/11 od 16.11.2011. proizlazi da se ovrha provodi na novčanim tražbinama po računu ovršenika za iznos glavnog duga od 134.935,24 kn sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 21.04.2000. do isplate po propisanoj godišnjoj kamatnoj stopi, a iz nalaza i mišljenja financijske vještakinje, uvažavajući činjenicu ništetnosti ugovornih odredbi o kamatama, proizlazi da ukupno zaduženje tužitelja po Ugovoru o kreditu 10/873 od 16.08.1996. iznosi 37.479,23 kn za glavicu te redovnu i zakonsku zateznu kamatu, a kako je tužitelj do 21.07.1997., dakle prije donošenja ovršne isprave, na ime duga po predmetnom kreditu platio tužitelju ukupno 20.854,90 kn, sud utvrđuje da je ovrha bila dopuštena samo za iznos od 16.624,33 kn koji iznos predstavlja razliku između ukupno utvrđenog duga (37.479,23 kn) i iznosa kojeg je tužitelj platio, dok je u preostalom dijelu za iznos od 118.310,91 kn ovrha nedopuštena jer je za namireni iznos tražbina prestala 21.07.1997., a u preostalom dijelu nije niti nastala jer posljedice ništetnosti ugovornih odredbi djeluju "ex tunc", dakle unazad, od samog početka.

34. Slijedom izloženog, tužbeni zahtjev valjalo je prihvatiti u dijelu koji se odnosi na naplatu glavnog duga od 118.310,91 kn s pripadajućim kamatama, a u preostalom dijelu odbiti pa je odlučeno kao pod točkom I i II presude na temelju odredbe čl. 325 st 1 Zakona o parničnom postupku.

35. Odluka o troškovima parničnog postupka donesena je na temelju čl. 154 st. 2 i čl. 155 ZPP-a, a visina je odmjerena u skladu s vrijednosti predmeta spora (10.000,00 kn), Tarifi o nagradama i naknadi troška za rad odvjetnika (Narodne novine broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 dalje OT) i odredbama Zakona o sudskim pristojbama i propisanoj Tarifi.

36. Tužitelj je u ovom postupku uspio sa 88% svog tužbenog zahtjeva, a tuženik sa 12 %, tako da se razlika u korist tužitelja utvrđuje u visini 76%.

37. Tužitelj je u svom troškovniku postavio zahtjev za trošak zastupanja na ročištima i sastav podnesaka u visini pune nagrade od 2.500,00 kn, što nije u skladu sa Tbr. 7 toč. 1 OT i utvrđenoj vrijednosti predmeta spora od 10.000,00 kn jer prema toj vrijednosti puna nagrada iznosi 750,00 kn.

38. Tužitelju se od osnovanih i potrebnih troškova priznaje trošak sastava tužbe 750,00 kn po Tbr. 8 toč. 1 u svezi s Tbr. 7 toč. 1 OT, sastav pisanih obrazloženih podnesaka od 31.08.2020. i 12.10.2021. u iznosima od po 750,00 kn za svaki podnesak po Tbr. 8 toč.1 OT jer se radi o podnescima u kojima se tužitelj očituje na nalaz i mišljenje vještakinje. U odnosu na zahtijevani trošak za sastav podneska od 20.10.2020., zahtjev nije osnovan jer podnesak s navedenim datumom ne postoji u sudskom spisuu, dok se za podnesak od 06.02.2020. priznaje samo 25 % pune nagrade jer se radi o podnesku koji se ima svrstati u kategoriju ostalih podnesaka po Tbr. 8 toč. 3 OT. Tužitelju se priznaje i trošak zastupanja na ročištima od 13.12.2018., 14.09.2020., 20.10.2020. i 06.12.2021. u iznosima od po 750,00 kn za svako ročište po Tbr. 9 toč. 1 OT, dok je zahtjev za naknadu troška za ročište od 10.09.2021. neosnovan jer toga dana ročišta nije bilo. Priznaje se i uplaćeni iznos na ime predujma za pokriće troškova vještačenja 2.500,00 kn i sudska pristojba na tužbu u iznosu 400,00 kn, a ne 500,00 kn, koliko je zatraženo.

39. Slijedom izloženog, ukupno osnovan trošak tužitelja iznosi 7.587,50 kn, dok je trošak neosnovan za iznos od 17.912,50 kn.

40. S obzirom da razlika postotka u korist tužitelja iznosi 76%, to mu od osnovanih troškova pripada iznos od 5.766,50 kn pa je odlučeno kao pod točkom III i IV presude.

U Slavonskom Brodu 14. siječnja 2022.

SUTKINJA
Vesna Vukelić

NAPUTAK O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke dopuštena je žalba VTS RH u Zagrebu u roku od 8 dana od dana dostave presude. Žalba se podnosi ovom sudu.

Broj zapisa: **eb304-a708e**

Kontrolni broj: **0e415-8e8d3-29bc9**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=VESNA VUKELIĆ, L=OSIJEK, O=TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.